

corrent a l'E. Mj.; i ja *Terraco* en 3 fonts romanes dels Ss. iv-vii); després plural *Terricabres* quan passà a designar diversos masos de la rodalia.

S'entreuen variants també possibles en la combinació (2) TARRAC-ICABRO-, amb evolució (fon. normal cat.). *Tarradicabre* > *Tarr(e)icabre(s)* (2). TARR(AC)-ICABRĪ, d'on *Terricabri*, amb -i, car *Terricabris* és família arrelada a Olot, d'on el sacerdot o frare; f. *Terricabris* i Merola, autor d'una erudita monografia sobre el santuari del Collell de Santa Pau (70 pp., Olot, 1890).

Les variants (1), (2) i (3) són essencialment la mateixa etimologia, amb poca diferència.⁴

¹ Amb una pseudo-etimologia que suggeria, i que transmetem com a curiositat: significaria «en latí» ¹⁵ «terre ressemblant a une demeure de démons» (ed. Levi-Provençal, p. 126 i p. 153 de la traducció). És de tómer que algun erudit s'ho hagi pres seriosament: Mateu Llopis pretén saber que TAR significaria 'terra alta' en ibèric (BABL XIX, 143-4). D'on ho ²⁰ treu? «Himyaricus dixit»? Ningú no sap, ni és seriós empecar-s'ho, què significava el radical TARR-. — ² I no de regust vulgar: cf. un «Nobiliari *Targari*» obra de luxe, amb 50 escurs a color (!), 72 pp. Tàrrrega, 1931. — ³ En transcripció llatina de l'alfabet ²⁵ silhàbari *Θραqm* (llegenda monetar M.L.I.), explicant -q<a> com = ll. -ensis, i -m sufix de genitiu (Schuchardt, pp. 108 i 43); i el compost *ileraca*, format amb il 'ciutat' (Schuch., pp. 119 i 62 fi). Si tenim en compte que l'escriptura ibèrica és encara ³⁰ més un silhàbari que un alfabet, tot plegat es pot interpretar TARRACA, sense excloure TARRACO, mera variació sufixal. — ⁴ Tinc nota d'un veïnadet «Terrisbarris» en els afores de Llagostera. Potser hi ha err. de còpia i potser, esmenant dues lletres tindriem ³⁵ un *Terriscabris*, altre testimoni del NL que ens interessa.

Tarraguan, *Tarraguan(y)*, V. *Traguany* *Tarranges*, V. T- (misc. moss.) *Tarrantona* (o *Terr-*), V. *Tona* ⁴⁰ *Tarrau*, V. *Tàreu*

TARRAULES

Partida del te. de Xàbia (xxxiii, 87.5). Sembla un compost de *terra*, però amb un 2n. membre obscur, en tot cas, però, de data mossàrab; llavors, havent hagut de passar per l'àrab, podríem partir de TERRA ALBA 'terreny blanquinós', amb LB transposat per l'à- ⁵⁰ rab, que solia fer-ho en tals combinacions —en aquest sentit o bé a la inversa—: LAVACRUM > *Llavarco* (veg. l'art. *Fórnols*), MATRES > *Martés* (art. *Madres*): d'un *tarrabla*, que els nostres pobladors vocalitzarien en *Tarraula*, -aules, segons el model de *taula* = moss. *ta-* ⁵⁵ *bla*.

Tarraules, V. T- (misc. moss.) *Tàrrrega*, V. *Tarragona* *Tarrenes*, V. *Terrateig* *Tarrés*, V. *Terra* *Tarro*, *Tarró*, V. *Terrateig* *Tarroja*, V. *Torroja* ⁶⁰

EL TARRÒS

Llogaret d'Urgell, agre. al mun. de Tornabous, uns 20 k. ESE. de Balaguer, en la carretera de Tàrrrega, que és uns 10 k. més enllà.

PRON.: (lo) *tařós*, en les dues enqs. que hi vaig fer el 1964, allí i a Tornabous (xlvi, 68, 69-71). Il·lustrat per sempre més, per la naixença del president màrtir Lluís Companys: «Tornarem a lluitar, / tornarem a sofrir, / tornarem a guanyar», 1936, sí!, un dia, mal sigui molt més tard del crim de 1942 contra Catalunya.

MENC. ANT. 1073: «Longoardus de *Terroço*» (M. Duque, *Docs. d'Ovarra*, 102.31). No fou rescatat dels moros definitivament fins a 1078 pel Comte d'Urgell (Sanahuja, *L'Ant. Ciutat de Balaguer*, p. 20); 1079, Acta de Cons. de l'esgl. de Guissona: *Terroz* (*Marca H.*, 1151.10f.); 1080: «term. de *Terrocii*, *Montisfalconi*, *Follia*, *Mascançani* - - -» (lleg. a l'Arx. de Sols., i p. p. Font Rius, *C. d. p.*, § 36, p. 62.7f.); 1086: «Bernard *Terrocio*» (doc. de Terrassa, *BABL* vii, 707); 1139, l'afr. de *Bellestar* [que és 3 k. E. de Linyola] és: «I *Almazor*, II *Tarascozel*, III *Terroz*, IV *turris de Falcons*, et deinde - - - vadit iuxta *Terroz* de Avingo - - -» (Font Rius, § 57, p. 94.4f.); una altra versió que sembla del mateix doc. amb variants de l'un a l'altre en les formes, en la d'aquest NL, posa *turrim de Affij* i *terres Terrors* (Font, § 56); 1205: Egidius de *Torroz* (*C. d. p.* de Batea, Font, § 219); 1222 (*BABL* iv, 303); 1359: *Tarros* (*CoDoACA* xii, 60).

La variant *Torroz* de 1205 m'havia fet pensar si podria venir del basc *Iturri-otz* 'font freda' (> *Torrosso*) a la vall de Boí (*TVBoí*), però és idea descartada ja pel que en el poble ni en el terme del Terròs no hi ha fonts: diu Madoz que per a alguns horts es treu d'una bassa, i l'inf. em digué que se serveixen del *bassot* de Montalé. Les formes antigues mostren *Te*-quasi constant (*Terroç*, -oci etc.) des del S. xi, i el canvi en *tar*- és un fet quasi normal i obligat davant *rr*. Es tracta, doncs, d'una aplicació simbòlica del *terròs* del terreny vegetal, símbol de la vida agrícola. *L'home del terròs*, el serf de la *gleva*, el remença, el rabassaire; «nomen ...omen»; però, en sobria toponomàstica, ⁴⁵ recordem *La Gleva*, veïnat i santuari a les Masies de Voltregà.

Altreament es repeteix com NL: *el teřós*, pda. d'Espot (xxxvii, 72.3). Mas del *Terròs* (sic), te. Vall d'Alba (xxviii, 166.11). «A *Terròs*» i Rambla de *teřós*, te. Ibi (xxxv, 163.1). Pep del *Tarròs*, NP a Alcosser de Planes (xxxiii, 150.26). Amb terminació diferent, però en el fons, var. del mateix: *Tarrús* o *Terrús*, a Bruñola. Es en canvi més probable que el cas de *Tarruix*, pda. munt. de Castanesa (*E.T.C.* i, 18; ii, 64) de formació no clara, sigui diferent: de -uis, plural del sufix pre-romà -ui. Vindria aquest del basc *iturri* (cf. *Turiocia* o *Turrioza* «fuente en lo alto del valle de Ezcaray») (*Euskera* iii, 101); o es relacionaria amb *Atarr-atze*, bearn. *Tardets*, capital de la Sule, ⁶⁰ de *ate* 'porta'? O amb l'arrel ibèrica de *Tàrraco* i